

Močvarni šišmiš

Pond Bat, *Myotis dasycneme* (Boie, 1825)

Autori teksta: Nikola Tvrtković i Draško Holcer

Porodica: Vespertilionidae, mišoliki šišmiši, common bats

Globalna kategorija ugroženosti: VU: A2c

Regionalna kategorija ugroženosti: DD

Udio u globalnoj populaciji: I

Razlozi vjerojatne ugroženosti: Vrsta je vjerojatno ugrožena smanjenjem tradicionalnih lokacija ljetnih kolonija obnovom zgrada i crkava, izgradnjom novih zgrada bez mogućnosti smještaja kolonija, trovanjem insekticidima za zaštitu drvenih konstrukcija,

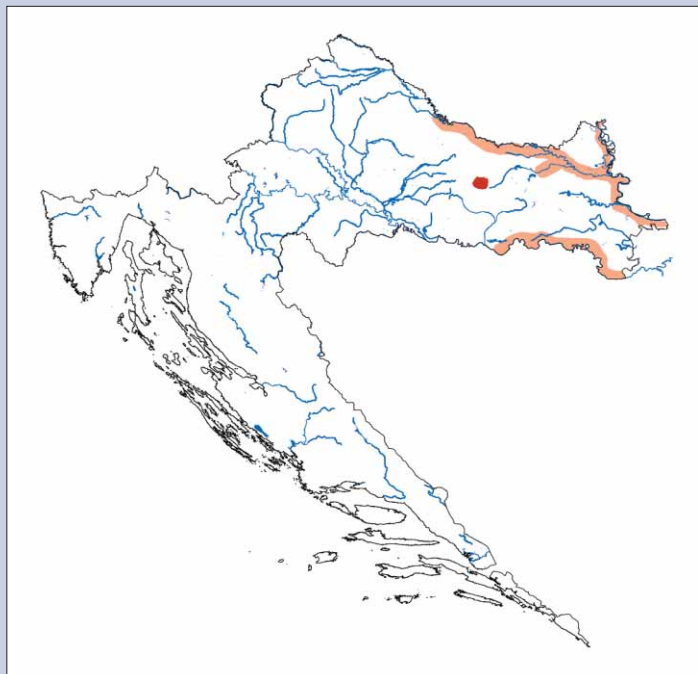
Sl. 39. Močvarni šišmiš / Pond bat (*Myotis dasycneme*). SNIMIO: D. HOLCER

smanjivanjem broja drveća s dupljama, uznemirivanjem u zimovalisti-
 ma, smanjivanjem za nju prikladnih vodenih staništa, onečišćivanjem
 vode a time smanjivanjem brojnosti tradicionalnoga plijena. Jedino
 poznato zimovalistište u Hrvatskoj ugroženo je preusmjeravanjem vo-
 de potoka za potrebe vojske, a koji je prolazio kroz špilju i omo-
 gućavao visoku vlažnost skloništa tijekom zime, te radovima prošire-
 nju ceste za vojne potrebe. IUCN razlozi ugroženosti: 1.3.3; 1.4; 5.1;
 6.3; 8.3; 10

Postojeća zakonska zaštita: Vrsta je zaštićena prema Zakonu o
 zaštiti prirode RH, a nalazi se i na Dodacima II. i IV. Habitats
 Directive, Dodatku II. Bernske konvencije i Dodatku II. Bonske
 konvencije.

Sl. 40. Zimovalistište močvarnog šišmiša (red) i potencijalno rasprostra-
 njenje (narančasto) / Wintering area of the Pond bat (red) and potential
 distribution (orange)

Predložene mjere zaštite: Ponajrije valja utvrditi areal rasprostranje-
 nosti i lokacije ljetnih kolonija. Nastaviti tragati za zimskim koloni-
 jama. Ponor Uviraljku zakonski zaštititi i omogućiti protok potoka
 kada šišmiši u ponoru zimuju. Hrvatska je obvezna na međunarodnu
 suradnju u provođenju Akcijskog plana za zaštitu močvarnog šišmiša
 u Europi (Limpens i ost. 1999). IUCN mjere zaštite: 3.2; 4.4

Rasprostranjenost: Od sjeverne Francuske i Nizozemske do ri-
 jeke Jenisej u Rusiji (Horáček 1999). Prvo poznato nalazište u
 Hrvatskoj je zimovalistište Uviraljka na Papuku; a to je jedna od najjuž-
 nijih europskih zimskih kolonija ove sjeverne vrste (Tvrtković i ost.
 2001a). Ljetna nalazišta močvarnog šišmiša u Hrvatskoj nizinski su
 predjeli uz donji dio Drave i Dunav, možda i Savu. U susjednoj Ma-
 đarskoj, gdje su poznate porodijske kolonije, zadnja je procjena da
 tamošnja metapopulacija ima oko 10.000 primjeraka (Limpens i ost.
 1999).

Ekologija: Močvarni šišmiš lovi iznad rijeka s mirnom, sporo
 tekućom vodom, jezera, kanala širih od 2,5 m, močvara i otvo-
 renih površina u močvarama, lokvi u otvorenom krajoliku, rjeđe vlaž-
 nih livada i rubova šuma. Hrani se uglavnom malim dvokrilkama, naj-
 češće iz skupine Chironomidae, često u fazi njihova izlaska iz kuku-
 ljice. U prehrani su česti i tulari (Trichoptera). Plijevi lovi u brzom
 pravocrtnom letu (do 35 km/h) stopalima, repnom letnicom ili krili-
 ma neposredno iznad vode, ali i na visini od više metara nad vodom.
 Ljetni noćne kolonije su na tavanima kuća i u šupljinama zidova, a bo-
 rave i do 15 km udaljene od hranidbenih područja. Pare se najčešće u
 dupljama drveća. Ženke tijekom lipnja okote jedno mlado, a dožive
 do 20 godina. Zimuju u špiljama, rudnicima, podrumima i bunkerima,
 i do 300 km udaljenima od ljetnog boravišta (Limpens i ost. 1999).

PHYSIS Palaearctic Database staništa: 22; 24.1; 53; 65.22; 86; 89

Habitats Directive staništa: 3270; 8310